

Государственное учреждение образования
«Минский областной институт развития образования»

Педагогическое взаимодействие с семьей

**Учебные программы
и дидактическое обеспечение**

Минск 2015

УДК 37.018.1(073)

ББК 74.9я75

П24

Рекомендовано Редакционно-издательским советом
государственного учреждения образования
«Минский областной институт развития образования»

Составители:

В. Б. Каско, старший преподаватель кафедры педагогики и психологии
дошкольного и начального образования ГУО «Минский областной институт
развития образования»;

Е. В. Кохновская, старший преподаватель кафедры педагогики и психологии
дошкольного и начального образования
ГУО «Минский областной институт развития образования»;

Т. А. Исакова, доцент кафедры педагогики и психологии дошкольного
и начального образования ГУО «Минский областной институт развития
образования», кандидат психологических наук

Рецензенты:

О. В. Леганькова, заведующий кафедрой общей и детской психологии
УО «Белорусский государственный университет имени Максима Танка»,
кандидат психологических наук, доцент;

Т. П. Игнатович, заместитель директора по учебной работе
ГУО «Средняя школа № 101 г. Минска»

**П24 Педагогическое взаимодействие с семьей : учебные программы
и дидактическое обеспечение / В. Б. Каско, Е. В. Кохновская,
Т. А. Исакова ; ГУО «Мин. обл. ин-т развития образования». – Минск :
Мин. обл. ИРО, 2015. – С. 72.**

ISBN 978-985-7036-88-2.

В издании представлены учебные программы повышения квалификации специа-
листов дошкольного и общего среднего образования, дидактическое обеспечение
психолого-педагогической поддержки семьи. Содержание учебных программ разрабо-
тано с учетом приоритетных направлений и современных достижений в области психо-
логии педагогического взаимодействия, семейной педагогики и раскрывает практиче-
ские аспекты реализации эффективного сотрудничества с семьей в условиях открытой
образовательной системы.

Адресуется специалистам системы дополнительного образования взрослых, педа-
гогам учреждений дошкольного и общего среднего образования.

УДК 37.018.1(073)

ББК 74.9я75

ISBN 978-985-7036-88-2

© Мин. обл. ИРО, 2015

СОДЕРЖАНИЕ

Учебная программа повышения квалификации воспитателей учреждений дошкольного образования «Взаимодействие учреждения дошкольного образования и семьи в условиях открытой образовательной системы» (Кохновская Е. В.).....	4
Введение.....	4
Содержание программы.....	5
Материалы для итоговой аттестации слушателей.....	12
Список основной литературы.....	13
Список дополнительной литературы.....	15
Учебная программа повышения квалификации учителей начальных классов учреждений общего среднего образования «Психолого-педагогическая поддержка семьи в современных социокультурных условиях» (Каско В. Б.).....	16
Введение.....	16
Содержание программы.....	17
Материалы для итоговой аттестации слушателей.....	25
Список основной литературы.....	27
Список дополнительной литературы.....	28
Учебная программа повышения квалификации воспитателей учреждений общего среднего образования «Особенности взаимодействия педагога с семьей младшего школьника в условиях группы продленного дня» (Каско В. Б.).....	29
Введение.....	29
Содержание программы.....	30
Материалы для итоговой аттестации слушателей.....	38
Список основной литературы.....	39
Список дополнительной литературы.....	40
Дидактическое обеспечение психолого-педагогической поддержки семьи.....	41
Метадичныя рэкамендацыі па складанні радаводу (Кохновская Е. В.)	41
Этапы построения системы педагогического взаимодействия семьи и школы (Каско В. Б.).....	49
Азбука народной мудрости (сказки для родителей) (Каско В. Б.).....	53
Изучение педагогом особенностей воспитания ребенка в семье (Исакова Т. А.).....	60

ДИДАКТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПОДДЕРЖКИ СЕМЬИ

Метадычныя рэкамендацыі па складанні радаводу

Адной з задач вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі (кірунак «Сацыяльна-маральнае і асобнае развіццё», кампанент «Пазнанне соцыума») у дачыненні да выхаванцаў старшай групы (ад пяці да сямі год) з'яўляецца фарміраванне ўяўленняў пра сваю сям'ю (значэнне сям'і ў жыцці чалавека; навошта патрэбна прозвішча, адкуль імя па бацьку; радавод – старадаўняя беларуская традыцыя; герб сям'і; будні і святы ў сям'і, традыцыі, сумесны адпачынак) [1]. Апошнім часам усё часцей пазначаны змест знаходзіць адлюстраванне ў рабоце педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з бацькамі выхаванцаў.

Вывучэннем паходжання, гісторыі родаў, сямей, асобных людзей займаецца *генеалогія*. На аснове генеалагічных даследаванняў ствараюцца графічныя адлюстраванні радаводаў. Найбольш шырокае распаўсюджанне атрымалі генеалагічныя дрэвы. *Генеалагічнае (радаводнае) дрэва* – прадстаўленне роднасных сувязей у выглядзе схем, падобных на дрэва, галінамі і лісточкамі якога з'яўляецца сям'я. Пачатак, карань дрэва – родапачынальнік, галіны, лісточкі дрэва – яго нашчадкі.

Радаводы складаюцца па *ўзыходзячай лініі* (радаводнае дрэва па ўзыходзячай лініі) і *сыходнай лініі* (радаводнае дрэва па сыходнай лініі). У радаводным дрэве па ўзыходзячай лініі галоўным аб'ектам даследавання з'яўляецца тая асоба, пра продкаў якой збіраюцца звесткі. Збор інфармацыі пачынаецца з яе, а затым ужо ідуць па ўзыходзячых ступенях, каленах. Напрыклад, ад сына да бацькі, затым – да дзеда, прадзеда і г. д. Дадзены від радаводу найбольш просты, ён мае першапачатковы, папярэдні характар. Складаецца ў тым выпадку, калі ў даследчыка няма дастатковай колькасці звестак і яму лягчэй рухацца ад вядомага да невядомага. Радаводнае дрэва па ўзыходзячай лініі складаецца тады, калі ў даследчыка маецца дастатковая колькасць матэрыялаў або продкі пэўнай асобы ўжо высветлены. У гэтым выпадку фіксуюцца продкі, пачынаючы з самага аддаленага і паступова пераходзяць да яго нашчадкаў. Значым, што такі радавод найбольш зручны для даведак. Ён наглядна паказвае «шлях» жыцця і дзейнасці рода, пачынаючы з больш далёкіх часоў да апошніх дзён.

Пры стварэнні радаводу неабходна ведаць групы роднасных сувязей. Іх вылучаюць тры: *непасрэдныя сваякі* – радство па крыві, *сваякі* – радство па шлюбу, *несваяцкія сувязі*. Радство па крыві – самыя блізкія людзі (браты і сёстры, бацькі і дзеці, дзяды і бабкі, унукі і ўнучкі, прадзеда і прабабкі,

дзядзькі, цёткі і пляменнікі). Радство па шлюбу – муж і жонка, сват і свацця, сям’я мужа, сям’я жонкі. Несваццкія сувязі – зводныя браты і сёстры, айчымы, махаха, пасынак, падчарка.

Ва ўмовах устаноў дашкольнай адукацыі радаводныя дрэвы ствараюцца як у сумеснай працы выхавальнікаў з дашкольнікамі, так і бацькамі. Напачатку працы педагог можа выкарыстоўваць сямейныя фотаздымкі дзіцяці. Напэўняльнасць такога дрэва ўвесь час мяняецца, што дазваляе праводзіць індывідуальную работу з дашкольнікам. Затым фотаздымкі могуць размяшчацца ў «сямейны альбом» групы. Дэталёвая праца па стварэнні радаводнага дрэва павінна праводзіцца з бацькамі выхаванцаў. Стварэнне сямейнага (радаводнага) дрэва можа быць заданнем для пэўнай сям’і.

Парады: для таго, каб прадставіць пачатковую галінку сямейнага дрэва, пачынайце з самога сябе. Далей збярыце інфармацыю пра сваіх бацькоў, дзядоў і запішыце яе. Радавод адлюстроўвайце такім чынам, каб кожнае пакаленне знаходзілася на сваёй гарызанталі. Размясціце злева направа ад сябе сімвалы родных братоў і сясцёр, злучыце іх. Вышэй укажыце сваіх бацькоў, злучыўшы іх лініяй шлюбу. Яшчэ вышэй укажыце лінію бабуль і дзядуль. Ніжэй сваёй лініі укажыце дзяцей і пляменнікаў. Пры складанні радаводу выкарыстоўвайце дакументы з сямейнага архіву, дзённікі, пісьмы, запісныя кніжкі, запісы на адваротах фотаздымкаў і фотаальбомаў, выразкі з газет. Звяртайце ўвагу на імёны, даты, месца жыхарства, роднасныя сувязі. Такія матэрыялы змяшчаюць каштоўную інфармацыю для радаводу сям’і.

Пасведчанне аб нараджэнні ўтрымлівае інфармацыю пра час і месца нараджэння, імя і імя па бацьку, прозвішча.

Пасведчанне пра шлюб – час і месца заключэння шлюбу, дзявочае прозвішча маці.

Пасведчанне пра скасаванне шлюбу – час скасавання шлюбу, месца яго рэгістрацыі, прозвішчы мужа і жонкі пасля скасавання шлюбу.

Пашпарт – месца жыхарства яго ўладальніка, звесткі пра мужа ці жонку, дзяцей (іх імёны і даты нараджэння). У пашпарце знаходзіцца фотаздымак уладальніка, а таксама іншая карысная інфармацыя.

Працоўная кніжка – звесткі пра месца працы і займаемыя пасады, адукацыю. Дадзеныя пра прафесію, адукацыю, званні і ўзнагароды продкаў могуць знаходзіцца ў пасведчаннях, атэстатах, граматах, дыпламах і ін-шых даведках. Для мужчын значным дакументам з’яўляецца ваенны білет. Ён утрымлівае звесткі пра рост, вагу, памер галавы і абутку.

Правілы стварэння і захоўвання сямейнага архіву:

1. Выхоўвайце ў сабе ўменне бачыць у рэчах, што вас акружаюць, «сямейную каштоўнасць».

2. Да любога са знойдзеных дакументаў адносіцца патрэбна з павагай.

3. Знойдзеныя сямейныя дакументы абавязкова павінны быць захаваны ў надзейным месцы.

4. Захоўваць дакументы сямейнага архіву пажадана наступным чынам:
– у разгорнутым выглядзе (каб папярэдзіць псаванне ў месцах згібу);
– каштоўныя дакументы і рэдкія фотаздымкі размяшчаць у канвертах;
– увесь матэрыял мэтазгодна згрупаваць у папкі па тэмах, аўтарах, храналогіі.

5. Рэстаўрацыю дакументаў давярайце толькі спецыялістам.

Раздзелы сямейнага архіву:

1) бібліяграфічныя дакументы;

2) службовыя бумагі;

3) перапіскі, рукапісы;

4) фотаздымкі;

5) успаміны;

6) выразкі і ксеракопіі матэрыялаў з газет і часопісаў.

Пры складанні радаводу таксама можна выкарыстоўваць *генеалагічныя карткі*. Яны ўключаюць наступныя звесткі з абавязковым указаннем крыніц атрымання інфармацыі:

1) імя, імя па бацьку;

2) месца і дакладная дата нараджэння;

3) дакладная дата смерці, месца захавання;

4) месца і дакладная дата шлюбу;

5) месца і дакладная дата скасавання шлюбу;

6) для жонкі:

а) імя, імя па бацьку, прозвішча бацькі;

б) імя, імя па бацьку, дзявочае прозвішча маці;

7) службовыя звесткі, прафесія;

8) маёмасныя звесткі [7].

Сямейны герб

Перш чым складаць сямейны герб, неабходна вывучыць асновы геральдыкі. Для таго, каб герб дакладна адлюстроўваў асаблівасці сям'і, неабходна мець максімум звестак пра свой род, яго характэрныя рысы, канкрэтныя пацверджаныя факты.

Адкуль з'явіўся герб? Што гэта такое? На гэтыя пытанні адказвае навука – геральдыка. Людзей, якія вывучаюць гербы, называюць геральдыстамі. Здаўна гарады або знатныя роды мелі свой адметны знак, сваю візітоўку. Горад, напрыклад, атрымліваў герб не адразу, яго неабходна

было заслужыць [2]. Асноўнай састаўной часткай герба з'яўляецца шчыт – умоўная рамка для выявы. На яго паверхні размяшчаюцца галоўныя гербавыя выявы – палі і фігуры. Герб можа складацца з аднаго шчыта, некалькіх шчытоў або са шчыта з дабаўленнямі. Фігуры размяшчаюцца ў полі шчыта (у шчыце). Шчыт мае верхні і адваротны бакі. Звычайна ён упрыгожваецца фігурамі або падзяляецца на рознакаляровыя часткі, якія маюць сваю назву. Верх шчыта называюць асновай, ніз – канцавой часткай (канечнасцю). У шчыта ёсць правы і левы край, якія вызначаюць адносна рыцара, які закрываўся гербавым шчытом ад ворагаў, таму для гледача правы край размяшчаецца злева, а левы – справа. Сярэдзіну шчыта называюць сэрцам. Шчыт «прачытваецца» справа налева і зверху ўніз [7].

Геральдыка мае сваю сімваліку колераў. На розных гербах адны і тыя ж колеры могуць трактавацца па-рознаму. Аднак найбольш распаўсюджаныя наступныя значэнні:

- чырвоны – «мужнасць»;
- блакітны – «веліч, прыгажосць, выразнасць»;
- зялёны – «багацце, вольнасць, надзея»;
- пурпуровы – «улада»;
- чорны – «смутак, сціпласць», «нязменнасць (вернасць)»;
- срэбны – «чысціня і сціпласць», «высакароднасць»;
- залаты – «багацце, сіла, надзейнасць», «знатнасць».

Сімваліка выяў у геральдыцы

Выява чалавека.

Рука з мячом – мужнасць, храбрасць;
дзве злучаныя рукі – вернасць.

Выявы жывёл.

Бабёр – працалюбства;
бык – праца, цяжкі праца;
воўк – зло, пражорлівасць;
заяц – сарамлівасць, пладавітасць;
казёл – распутства;
леў – улада, храбрасць, літасць і велікадушша;
ліса – крывадушша, каварства;
конь – мужнасць, высакароднасць;
мядзведзь – сіла, прадбачлівасць;
асёл – пакорлівасць, цяжкі праца.

Выявы птушак.

Бусел – новае жыццё, поспех, бацькоўская (сынава) прыхільнасць;
гусь – глупства, саманадзейнасць;
ластаўка – новае жыццё;

лебедзь – чысціня, грацыя;
малінаўка – давер;
паўлін – славалюбства;
сава – мудрасць;
сокал – прыгажосць, храбрасць, розум.

Выявы паўзуноў, рыб, насякомых.

Змяя – засцярога, мудрасць; змяя ў кальцы – сімвал здароўя;
муравей – руплівасць, сціпласць, беражлівасць;
аса – працалюбства і беражлівасць;
пчала – працалюбства.

Выявы раслін.

Акацыя – бяссмерце;
баярышнік (глог) – надзея;
вінаградныя гронкі – багацце;
дуб – ваенныя якасці: цвёрдасць, стойкасць, цяплівасць;
вярба – смутак;
лілея – чысціня, веліч, цнатлівасць;
маргарытка (стакротка) – набожнасць, літасцівасць;
сланечнік – дабрачыннасць;
пшаніца – урадлівасць, сельская гаспадарка.

Сямейныя гербы дапаўняліся новымі сімваламі для таго, каб адрозніць членаў сям’і адзін ад аднаго. Так, напрыклад, сімвал аднаго сына – паўмесяц, другога – зорка, трэцяга – птушка і інш. Велічыня фігуры, сімвала ў гербе павінна быць суразмерна з полем, у якім яны размяшчаюцца. Аднародныя фігуры павінны быць адной велічыні. Геральдычныя фігуры выбіраюцца адвольна (ромб, квадрат, круг і інш.) [7].

Бацькоўская сустрэча-знаёмства «Сімволіка сям’і»

Выхавальнікі прапануюць кожнаму з бацькоў намаляваць на візітоўцы каля прозвішча які-небудзь малюнак, выяву або сімвал, што дапаможа іншым удзельнікам сустрэчы лепш засвоіць прозвішча. Падчас выканання задання бацькі могуць раіцца і дапамагаць адзін аднаму. Пасля таго, як кожны ўдзельнік намалюе свой сімвал (або падчас знаёмства, прадстаўлення сябе), ён тлумачыць, якая сувязь існуе паміж намаляваным ім сімвалам і яго прозвішчам.

Каментарый. Такі метадад садзейнічае стварэнню ў групе пазітыўнай атмасферы, што вельмі важна пры першай сустрэчы, калі некаторыя бацькі могуць адчуваць псіхалагічны бар’ер. Візітоўкі павінны быць дастаткова вялікімі (складзены наапапам ліст А4). Бацькі малююць фламастарамі, каб было добра бачна нават з вялікай адлегласці.

Замест сімвала свайго прозвішча бацькі могуць намаляваць якую-небудзь важную падзею або сітуацыю са свайго жыцця. Іншым удзельнікам трэба здагадацца, што гэта за падзея. Аўтарам сімвалаў задаюцца наводзячыя пытанні, на якія даюцца толькі адказы «так» ці «не».

Кансультацыя для бацькоў «Як скласці радавод сваёй сям'і»

Для таго, каб атрымаць свой асабісты, яскравы і прыгожы вобраз сям'і, неабходна ведаць яе асаблівасці. Лепш за ўсё задаць сабе пытанне: «На што падобная наша сям'я? Якая яна? Чым наша сям'я адрозніваецца ад іншых сем'яў?»

Усе сем'і розныя. Людзі ў кожнай асобнай сям'і маюць розную знешнасць, розныя імёны, імёны па бацьку, прозвішчы, заняткі, прафесіі, склад характару. У той жа час яны і падобныя паміж сабой. Падабенства праяўляецца ў тым, што сям'я аб'ядноўвае родных людзей, якія паважаюць адзін аднаго, клапацяцца адзін пра другога. У сапраўднай сям'і сумесныя інтарэсы, заняткі, святы.

Пра сваю сям'ю, родных можна расказаць словамі або скласці схему. А можна стварыць прыгожы вобраз сям'і ў выглядзе дрэва, кветкі, галінкі, дома і інш. Перш чым выбраць пэўны вобраз, абавязкова падумайце, на што падобна мая сям'я? Для дзіцяці цікавымі стануць не простыя вобразы (прамавугольнік, квадрат, авал), а нейкія незвычайныя, нават казачныя вобразы. У якасці аднаго з іх можа быць малюнак сямейнага радаводу ў выглядзе дрэва; або гронкі вінаграду, як вобраз з'яднанай і моцнай сям'і; або вясёлкі, як вобраз сям'і, што аб'ядноўвае яскравыя індывідуальнасці і ўключае сем пакаленняў; або пчаліных сотаў, як вобраз дружнай і працавітай сям'і. Сям'я можа быць падобна на расліну, жывёлу, з'яву прыроды, пабудову, карабель, пацку, героя мультыплікацыйнай стужкі і інш. Усё залежыць ад творчасці складальнікаў, назіральнасці, жадання адлюстравана самае найлепшае, цікавае.

Пры складанні радаводу сям'і выкарыстоўваецца і такая форма работы, як стварэнне *сямейнай газеты*. Рубрыкі могуць быць разнастайныя: «Герб і дэвіз маёй сям'і», «Першыя словы дзіцяці», «Любімыя сямейныя кнігі», «Мае дзядуля і бабуля», «Што ў маім імені (прозвішчы)?», «Адкуль я родам?», «Традыцыі маёй сям'і», «Лепшае сямейнае свята», «Адпачынак з роднымі», «Бацькі і дзеці», «Бабулі і ўнукі», «Зносіны з дзецямі ў сям'і» [3].

Складанне сямейнага фотаальбома «Наша сям'я»

Кожная старонка сямейнага фотаальбома павінна быць прысвечана дзіцяці або аднаму з членаў сям'і. У фотаальбоме прадстаўляецца інфармацыя пра тых родных, што жывуць сумесна з дзіцём. Звяртаецца ўвага на іх

заняткі: дзе працуюць, чым займаюцца дома. «Гэта сям'я Аленкі. Яна жыве з... Пра Аленку клапацяцца яе маці, тата, бабуля, цётка, дзядзька. Яны працуюць... Любімым сумесным заняткам з'яўляецца...». Дзеці могуць браць фотаальбомы дамоў, каб прачытаць гісторыі сям'і.

Інтэрв'ю з дашкольнікам «Наша сям'я»

Мэта інтэрв'ю: атрыманне інфармацыі пра сям'ю, у якой жыве дзіця і яго месца ў ёй. Інфармацыя афармляецца ў альбом-прэзентацыю па тыпу «пытанне – адказ» (з фотаздымкам дзіцяці на адной старонцы і адказамі на другой).

1. Як цябе завуць?
2. Як бы ты хацеў, каб цябе называлі?
3. Хто жыве разам з табой?
4. Твае любімыя заняткі?
5. Чым вы любіце займацца ў сям'і ўсе разам?
6. Што ты не любіш рабіць дома?
7. Твая любімая страва?
8. Твае любімыя цацкі?

Праект «Сямейныя каштоўнасці»

У кожнай сям'і ёсць фотаздымкі і розныя рэчы, што засталіся ад прабабуль і прадзядуль, дзядуль і бабуль, сясцёр і пляменнікаў: бабуліна хустка, лыжка, наборы паштовак, завушніцы; дзядулін кубак, кісет (капшук), сталярныя інструменты і інш. Сумесна з дзіцём дастаньце гэтыя рэчы і прывядзіце іх у парадак. Звяртайце ўвагу на тое, што бабуля (дзядуля) вельмі любілі іх, даглядалі, ставіліся з павагай. Пажадана дадаць цікавую гісторыю пра пэўную рэч.

Перабіраючы бабуліны тэатральныя праграмкі, скажыце дашкольніку, што вельмі добра было б запрасіць бабулю ў тэатр. Наступным разам, калі будзеце праходзіць ля тэатра, напамніце яму пра калекцыю праграмак, зайдзіце і купіце для бабулі ў касе білет на якую-небудзь прэм'еру. Такім чынам калекцыя папоўніцца новай тэатральнай праграмак, а для дзіцяці з'явіцца новая сямейная гісторыя [4; 5].

Ваш дзядуля – пчалар? Няхай ён раскажа і пакажа ўнуку, як жывуць пчолы. Калі не атрымаецца, то нічога дрэннага. Затое з'явіцца яшчэ адна гісторыя пра тое, як Стась з дзедам збіраліся пайсці да пчол, але нічога не атрымалася; як дзед выратаваў унука; як разам здымалі пчаліны рой; якім духмяным і смачным быў свежы мёд; якой цяжкай у дзяцінстве здавалася рамка з мёдам і інш. Наведайце разам з дзіцём пчалярную краму і зрабіце дзядулі падарунак: спецыяльныя пальчаткі, дымар і інш. Успомніце вясёлыя, шчаслівыя хвіліны свайго дзяцінства, і вы ўбачыце,

як зазіхаюць вочкі вашых дзетак. Бабуліны і дзядуліны рэчы, расповеды пра мінулае дапамогуць дзіцяці адчуць прыналежнасць да сямейных каштоўнасцей.

Стварэнне калажу «Сямейныя каштоўнасці»

Збірайце прачытаныя газеты і часопісы, сумесна з дзіцём перыядычна праглядайце іх, выразайце цікавыя фотаздымкі, малюнкi. Пасартуйце сабраныя фотаздымкі і малюнкi па тэмах. Прынцып сартавання можа быць розны: прафесіі, мужчыны і жанчыны, прырода, знакамітыя месцы, заняткі і інш. Матэрыялы можна раскласці ў папкі. Гэта вучыць дзяцей сістэматызацыі матэрыялаў, а ў далейшым і ведаў.

Вазьміце аркуш ватмана. Прыдумайце тэму вашага калажа (напрыклад, «Наш дзядуля – пчалар», «Мая цетка Ганна», «Самая ласкавая ў свеце бабуля», «Тата – наш абаронца», «Пяшчотныя рукі матулі», «Дзень нараджэння сям'і»). Напішыце назву тэмы на аркушы ватмана. Пачынайце адбіраць матэрыял з загадкаў падрыхтаваных малюнкаў. Дадайце адметныя рысы тых людзей, пра каго складаецца калаж: іх заняткі, прафесіі, мары. Не забывайцеся і пра гумар: калі вашай бабулі падабаюцца цукеркі «Вавёрка», то сямейны калаж могуць упрыгожваць абгорткі ад цукерак. Абавязкова дапоўніце калаж сваімі малюнкамі (пажадана выкарыстоўваць не толькі малюнкi дзяцей, а і малюнкi дарослых), фотаздымкамі рэальных падзей. У ніжнім правым куце пастаўце дату і пералічыце аўтараў. Вучыце дзяцей ганарыцца сямейнымі традыцыямі і каштоўнасцямі.

Спіс выкарыстаных крыніц

1. Постановление Министерства образования Республики Беларусь 27 ноября 2012 г. № 133 «Об утверждении Учебной программы дошкольного образования».

2. Выхоўваем грамадзяніна: дашкольнікам аб гісторыка-этнаграфічнай спадчыне : дапам. для педагогаў устаноў, якія забяспечваюць атрыманне дашк. адукацыі / Л. М. Варанецкая, К. М. Бельская, І. Л. Ждан. – Мінск : Зорны верасень, 2008. – 132 с.

3. Давыдова, О. И. Компетентностный подход в работе дошкольного образовательного учреждения с родителями / О. И. Давыдова, А. А. Майер. – СПб. : ДЕТСТВО-ПРЕСС, 2013. – 128 с.

4. Давыдова, О. И. Проекты в работе с семьей : метод. пособие / О. И. Давыдова, А. А. Майер, Л. Г. Богословец. – М. : Сфера, 2012. – 128 с.

5. Давыдова, О. И. Работа с родителями в детском саду : этнопедагогический подход / О. И. Давыдова, Л. Г. Богословец, А. А. Майер. – М. : Сфера, 2005. – 144 с.

6. Семейный и родительский клубы в детском саду : метод. рекомендации / под ред. Н. В. Микляевой. – М. : Сфера, 2012. – 128 с.

7. Твоя родословная / авт.-сост. Н. С. Самсонова, В. Н. Пунчик, Н. Н. Евдокимова. – Минск : Красико-Принт, 2010. – 176 с.

Этапы построения системы педагогического взаимодействия семьи и школы

Актуальной задачей деятельности учреждений общего среднего образования является построение системы взаимодействия семьи и школы, основанной на современных подходах. В ее построении на первой ступени общего среднего образования можно выделить семь сочетающихся этапов.

Диагностический этап. Его цель – мониторинг родительских запросов (выявление реально существующих проблем родителей в воспитании собственных детей), их ценностных ориентаций, уровня общей и педагогической культуры, круга вопросов по педагогике, психологии, физиологии и т. д. для осуществления совместной с учреждением общего среднего образования деятельности.

Сбор и обработка сведений о семье требуют тактичности от учителя, дополнительных усилий и определенной методики. Для ее изучения можно использовать разнообразные методы: педагогическое наблюдение, беседу, анкетирование (устное и письменное) детей и их родителей, «рисунок» семьи, посещение семьи на дому и др. Один метод дополняет другой, и таким образом накапливается довольно точная информация о семьях учащихся и трудностях, с которыми сталкиваются родители в воспитании детей.

Этап моделирования взаимодействия школы и семьи. Его цель – вовлечение родителей в деятельность учреждения общего среднего образования по проектированию конкретных программ совместной работы.

Этап формирования доброжелательных межличностных отношений между педагогом и родителями с установкой на будущее деловое сотрудничество. Цель – создание эмоционально-радостной атмосферы в системе «родители – школа», расположенности к эмоционально-положительному общению.

Установление контакта с родителями учащихся может осуществляться посредством реализации педагогом ряда последовательных шагов.